

Вісник

ЖИТТИ У ГАРМОНІЇ З ПРИРОДОЮ!

КАРПАТСЬКОГО БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА

№6 (116)
ЛИСТОПАД-ГРУДЕНЬ
2025 р.

Заснована
у 2006 році

Розповсюджується
безкоштовно

*Дорогі працівники
Карпатського біосферного заповідника
Щиро вітаю вас із Різдвом Христовим
та прийдешнім Новим 2026 роком!*

Шановні колеги!

2025 рік став ще одним непростим випробуванням для всієї України.

Попри складні виклики, які постали перед нашою установою – зокрема ситуацію із земельним податком, що досі залишається невирішеною, – Карпатський біосферний заповідник гідно виконує свою місію. Навіть в умовах воєнного стану, обмеженого фінансування та постійних загроз ми продовжуємо успішно працювати в науковій, природоохоронній, еколого-освітній та рекреаційній сферах, впроваджувати ідеї сталого розвитку на території біосферного резервату та підтримувати громади гірського регіону.

Я щиро дякую кожному з вас за відданість, професійність і щоденну наполегливу працю. Завдяки вашим зусиллям заповідник зберігає стабільність, авторитет і про-

довжує розвиватися. Ми не зупиняємось на досягнутому – впевнено рухаємось вперед і готові долати нові виклики.

У ці святкові дні ми складаємо шану нашим захисникам і захисницям, які ціною власних життів боронять нашу державу. Саме їхня відвага дає нам можливість зустрічати Новий рік у незалежній Україні.

Бажаю всім Божого благословення, міцного здоров'я, миру в серці, на снаги в роботі й добробуту вашим родинам.

Нехай 2026 рік принесе Україні Перемогу, а у ваші домівки – світло, радість та благословенний мир.

З вірою у Збройні Сили України крокуємо вперед!

Микола РИБАК,
директор Карпатського біосферного заповідника,
заслужений природоохоронець України.

КБЗ ПРОЙШОВ ДЕРЖАВНУ АТЕСТАЦІЮ ЯК НАУКОВА УСТАНОВА

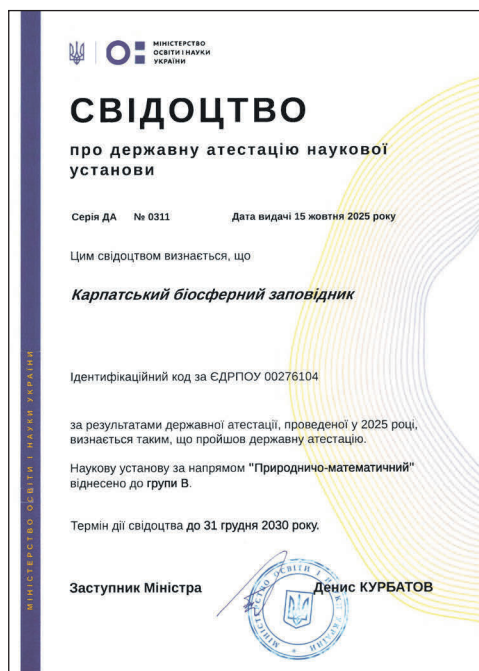
Карпатський біосферний заповідник пройшов державну атестацію як наукова установа, за природничо-математичним напрямком та віднесений до кваліфікаційної групи В., наряду з Інститутом ботаніки, Інститутом екології Карпат, Національним ботанічним садом ім. Гришка, Державним природознавчим музеєм НАН України та іншими академічними та вищими навчальними закладами України.

Важливими критеріями для проходження атестації були: наявність матеріально-технічної бази, кадрового потенціалу, монографій, науково-практичних рекомендацій, друкованих медіа, наукових публікацій в фахових та скопійських виданнях, участь у міжнародних проектах тощо.

Але чи не найголовнішим були результати впливу наукової діяльності на

збереження природних та культурних цінностей, розвиток регіональної економіки, соціальної сфери, державної політики та популяризацію науки.

Федір ГАМОР,
заступник директора КБЗ,
д.б.н., професор.

57 РОКІВ НАТХНЕННЯ, ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ Й ВІРИ У СИЛУ ПРИРОДИ

Шановні колеги, друзі, партнери, усі, кому близькі Карпати!

Сьогодні – особливий день. Карпатський біосферний заповідник відзначає свою 57-му річницю створення – установи, яка вже понад півстоліття стоїть на варті природи, науки та духовності Українських Карпат.

Від далекого 1968 року і до сьогодні наш Заповідник пройшов довгий шлях – від невеликої охоронної території до природоохоронної інституції міжнародного рівня, що входить до Світової мережі біосферних резерватів ЮНЕСКО і є єдиною в Україні установою, відзначеною Європейським дипломом Ради Європи.

Букові праліси Заповідника – частина Світової спадщини ЮНЕСКО, а водно-болотні

угіддя мають статус міжнародного значення за Рамсарською конвенцією.

Наші гори – це не просто ландшафт, а серце Карпат, яке б'ється завдяки людям, що їх бережуть.

Карпатський біосферний заповідник – це не лише територія. Це – жива спільнота людей, для яких природа є покликанням, місією і сенсом життя.

Це – місце сили, де щоденна праця лісників, науковців, екоосвітян і всіх працівників зливається у спільну справу – збереження нашої планети.

Щиро дякуємо всім, хто долучався і продовжує долучатися до цієї великої місії: колективу Заповідника; нашим партнерам в Україні, Європі та світі; громадам, які підтримують природоохоронні ініціативи.

Разом ми продовжуємо зберігати унікальну природу Карпат, розвивати екологічну освіту, наукові дослідження, рекреаційні можливості та зміцнювати взаєморозуміння між людьми і природою.

Сьогодні, коли Україна бореться за своє майбутнє, ми особливо усвідомлюємо, що охорона природи – це частина нашої національної безпеки і духовної стійкості.

Природа вчить нас витривалості, єдності та віри.

Дякуємо всім, хто протягом десятиліть береже це природне диво.

Хай Карпатський біосферний заповідник і надалі буде символом життя, науки, краси й гордості України.

Микола РИБАК.

ЗАСІДАННЯ КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ КАРПАТСЬКОГО БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА

4 грудня 2025 року в м. Рахів відбулося чергове засідання Координаційної ради Карпатського біосферного заповідника під головуванням директора КБЗ Миколи РИБАКА. У роботі взяли участь представники Закарпатської ОВА, органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, наукових закладів, представників лісгосподарських підприємств, громадських організацій, та підрозділів Заповідника.

на 2-ій стор.

ЗАСІДАННЯ КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ КАРПАТСЬКОГО БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА

на 1-й стор.

Основна увага була зосереджена на чотирьох ключових блоках:

Земельний податок і компенсація громадам

Координаційна рада підтвердила, що Карпатський біосферний заповідник як бюджетна наукова установа має право на 100% пільгу зі сплати земельного податку відповідно до Податкового кодексу України та індивідуальної податкової консультації ДПС України.

Рада підтримала позицію Заповідника щодо оскарження податкових повідомлень-рішень ГУ ДПС у Закарпатській області на суму понад 58 млн грн як таких, що створюють штучний «податковий борг» і блокують можливість громад отримати компенсаційні доцяті.

Прийнято рішення звернутися до профільних комітетів Верховної Ради України, ДПС України та Міністерства фінансів щодо врегулювання механізму компенсації втрат місцевих бюджетів за рахунок додаткових дотацій з Державного бюджету, а також рекомендовано громадам Рахівщини і Тячівщини ініціювати відповідні звернення до Уряду.

Розширення та зміна меж КБЗ

Розглянуто стан виконання Указів Президента України № 25/2010 та № 5/2022 щодо розширення та зміни меж території Заповідника. Координаційна рада підтримала дії адміністрації КБЗ з продовження землевпорядних робіт та рекомендувала Рахівській і Богданській громадам прискорити погодження документації для оформлення земель у постійне користування Заповідника.

Санітарно-оздоровчі заходи та паливні дрова для населення

Координаційна рада взяла до відома інформацію про проведення санітарно-оздоровчих заходів у 2025 році. Було відзначено, що рубки здійснюються виключно в межах природоохоронного законодавства, а понад 90% заготовленої деревини становлять паливні дрова.

Рада підтримала політику КБЗ щодо забезпечення паливними дровами населення гірських громад за погодженими списками з пріоритетом для соціально вразливих категорій. Прийнято рішення звернутися до Міністерства економіки України щодо врегулювання порядку реалізації паливної та будівельної деревини установами природно-заповідного фонду та чіткого визначення цінкових підходів.

Міжнародна співпраця та мінігранти для громад

Розглянуто стан реалізації міжнародних проектів та участь територіальних громад у програмі мінігрантів Франкфуртського зоологічного то-

вариства. Координаційна рада підтримала участь громад у цій програмі як важливий інструмент розвитку сталого туризму, екологічної інфраструктури та природоохоронних ініціатив і рекомендувала органам місцевого самоврядування активізувати подання заявок. Відділу грантових проектів КБЗ доручено надавати громадам методичну та консультаційну підтримку.

У розділі «Різне» було обговорено успішні приклади співпраці Координаційних рад з громадами, а також окреслено теми для наступного засідання: новий Проект організації території та охорони природних комплексів КБЗ, розвиток туристичних і наукових маршрутів та вдосконалення комунікації з громадами щодо використання природних ресурсів.

Карпатський біосферний заповідник і надалі працюватиме разом з громадами, щоб поєднати захист унікальної природної спадщини, стабільність місцевих бюджетів та соціальну підтримку мешканців гірських територій.

Микола РИБАК.

ЗАСІДАЛА НАУКОВО-ТЕХНІЧНА РАДА КБЗ

8 грудня 2025 р. у Карпатському біосферному заповіднику відбулося чергове засідання Науково-технічної ради під головуванням директора заповідника, заслуженого природоохоронця України Миколи Рибак. Це була не просто робоча зустріч, а важливий крок у плануванні майбутнього Заповідника.

Керівник робочої групи, кандидат сільськогосподарських наук Петро Мілехін (Центр природно-заповідного фонду та екомережі Інституту екологічного відновлення та розвитку України) представив Проект змін до чинного Проекту організації території КБЗ, затвердженого у 2019 році.

Проект організації території – це серце управління Заповідником: документ, який визначає зонування, режими охорони, наукову діяльність, рекреацію та природокористування.

Головна мета змін – ефективна інтеграція новоприєднаних територій площею 17 913,6 га, щоб Заповідник повною мірою виконував тут свої охоронні, наукові, еколого-освітні та рекреаційні функції.

Запропоновані зміни охоплюють: характеристику нових територій; визначення ключових проблем; стратегію їх розвитку; детальний п'ятирічний план заходів; ресурси для реалізації; сучасні картографічні матеріали.

В.о. заступника директора – головного природознавця Роман Кузьмінський та завідувач лабораторії лісознавства Мирослав Кабаль представили плани на 2026 рік. Йдеться про рубки переформування та догляду, спрямовані на підвищення стійкості лісових екосистем, які запропоновано включити до лімітів використання природних ресурсів.

Начальник відділу науково-дослідної роботи та міжнародної співпраці Юрій Беркелла представив результати конкурсу на заміщення вакантної посади провідного наукового співробітника лабораторії лісознавства – ще один крок до зміцнення наукового потенціалу КБЗ.

Завідувач зоологічної лабораторії Ярослав Довгач доповів про звернення WWF-Україна щодо погодження робіт з телеметрії рисі. Цей природоохоронний проект дозволить отримати унікальні дані про переміщення, поведінку та середовище існування одного з найрідкісніших хижаків Карпат.

Дякуємо всім членам Науково-технічної ради за фахову дискусію, відповідальність і спільну роботу задля збереження та сталого розвитку Карпатського біосферного заповідника.

Разом формуємо майбутнє природи Карпат!

Алла КОЗУРАК,
старший науковий співробітник ботанічної лабораторії, секретар НТР Карпатського біосферного заповідника.

РЕЗУЛЬТАТ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ

Карпатський біосферний заповідник отримав від ЮНЕСКО важливу міжнародну технічну допомогу – комплект сучасного наукового обладнання для підсилення моніторингових досліджень та управління природними територіями.

20 листопада 2025 року між КБЗ та Організацією Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) було підписано Угоду та скла-

дено Акт приймання-передачі обладнання, відповідно до якого усе майно передано у власність Україні на безповоротній та безоплатній основі. Загальна вартість обладнання – 21 907,79 доларів США.

До переліку отриманого входять: автоматичні метеостанції Vantage Pro 2 з річним доступом до онлайн-архівів даних; насосні станції та генератори для польових робіт; багатофункціональний принтер Canon і сканер EPSON для цифрового опрацювання матеріалів; сучасний комп'ютер з монітором та комплект аксесуарів; витратні матеріали для роботи обладнання.

Це обладнання дозволить: суттєво підсилити кліматичний та екологічний моніторинг; покращити аналіз наукових даних і швидкість обробки інформації; забезпечити якісну підготовку матеріалів для наукових, управлінських та міжнародних програм; зміцнити спроможність КБЗ виконувати місію біосферного резервату ЮНЕСКО.

Карпатський біосферний заповідник щиро дя-

кує Представництву ЮНЕСКО в Україні та особисто пані К'ярі Децці Бардескі за підтримку збереження унікальної природної спадщини Карпат та посилення наукового потенціалу установи.

Початок цієї важливої співпраці було закладено у жовтні 2024 року, коли в Парижі відбулися консультації за участі Нацкомісії України у справах ЮНЕСКО, Нацкомітету МАВ та керівників біосферних резерватів України.

Під час зустрічі було окреслено ключові проблеми та потреби заповідників, а також можливості технічної підтримки з боку ЮНЕСКО.

Від Карпатського біосферного заповідника участь в онлайн-зустрічі взяв заступник директора КБЗ Федір Гамор, який звернув увагу на найактуальніших викликів установи та наголосив на необхідності посилення матеріально-технічної бази для ефективного моніторингу й управління природними територіями.

Разом зміцнюємо міжнародну природоохоронну співпрацю та крокуємо до нових стандартів управління біосферними територіями.

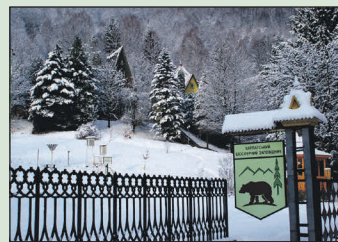
Микола РИБАК.

ПРОБЛЕМИ СПЛАТИ КБЗ ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ

У Закарпатській обласній військовій адміністрації, обговорили проблеми сплати Карпатським біосферним заповідником, земельного податку територіальним громадам

30 жовтня 2025 року в Закарпатській обласній військовій адміністрації, під головуванням першого заступника начальника адміністрації Василя Іванча, за участі заступника міністра економіки, довілля та сільськогосподарства України Ігоря Зубовича, керівників відповідних департаментів цього міністерства та міністерства фінансів України, керівників податкових органів, районних військових адміністрацій та територіальних громад, які розташовані в зоні діяльності Карпатського біосферного заповідника, конструктивно та всебічно обговорено проблеми сплати біосферним заповідником земельного податку відповідним сімом громадам.

У результаті жвавої дискусії, завдячуючи виваженій, державницькій позиції

керівництва Закарпатської ОВА та Мінекономіки України, з'явилась реальна можливість врегулювати цю проблему таким чином, щоби забезпечити нормальне функціонування біосферного заповідника як природоохоронної та науково-дослідної установи міжнародного значення та життєзабезпечення громад у складних гірських умовах.

Для розуміння цієї проблеми, можливо міг би стати корисним й науково-аналітичний матеріал з цього приводу, який додається за посиланням:

<http://bit.ly/3MvqhY2>

Федір ГАМОР,
заступник директора КБЗ,
д.б.н.,
професор.

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Внесено пропозиції щодо вдосконалення освітньо-професійної програми «Лісове господарство» в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника

22 жовтня 2025 року, в рамках акредитації магістерської освітньо-професійної програми кафедри лісового та аграрного менеджменту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника за спеціальністю «Лісове господарство», пройшла зустріч експертної групи у складі Олександри Климчук – кандидата сільськогосподарських наук (Поліський національний університет) – керівник групи, Руслана Мосейчук – в.о. директора Відокремленого структурного підрозділу «Бережнеківський лісотехнічний фаховий коледж» Національного університету водного господарства та природокористування» й Микити Бабенка – здобувача вищої освіти в Харківському національному університеті міського господарства імені О.М. Бекетова Національного

агентства із забезпечення якості вищої освіти, зі стейкхолдерами-представниками роботодавців.

На прохання завідувача кафедри лісового та аграрного менеджменту Віктора Кліда, у цій зустрічі взяв участь доктор біологічних наук, професор заступник директора Карпатського біосферного заповідника Федір Гамор.

У ході цього зібрання ґрунтовно розглянуто та обговорено перелік основних компонентів освітньо-професійної програми та їх логічність, в контексті загальної, теоретичної та практичної підготовки майбутніх магістрів лісового господарства.

На думку розробників програми (керівник робочої групи доктор біологічних наук, професор Володимира Заїка), її основний фокус зосереджений на формування та розвиток професійних компетентностей, що необхідні для здійснення діяльності у галузі лісового господарства, зокрема щодо

розробки та реалізації планів лісівничих заходів з урахуванням специфіки та сучасних європейських підходів. А її особливістю є міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців з лісознавства та ведення регіонального лісового господарства в сучасному технологічному середовищі з поглибленим вивченням професійно-орієнтованих дисциплін та використання в навчальному процесі елементів проблемно-орієнтованого навчання та інтерактивних методів з урахуванням студентоцентрованого підходу.

Програмою передбачається освоєти комплекс обов'язкових та вибіркових навчальних дисциплін. Так, обов'язкові дисципліни включають цикли із загальної підготовки (ділова іноземна мова; методологія та організація наукових досліджень; екологія лісу та охорона праці в галузі), професійної підготовки (лісова політика; наближене до природи лісівництво; сучасні інформаційні технології в

лісовому господарстві; лісоуправління та планування; регіональне лісівництво; сучасні технології лісовідновлення; пралісові екосистеми та лісова геоботаніка).

Студенти матимуть також можливість вибрати додаткові навчальні дисципліни із восьми можливих, перелік яких у програмі не зазначається.

Відповідно до програми, практична підготовка студентів має здійснюватись шляхом проходження науково-дослідної та виробничої практик на підприємствах лісового господарства та в науково-дослідних установах й підготовка кваліфікаційних робіт.

По закінченню навчально-освітньої програми, випускники мають бути придатними до працевлаштування та подальшого навчання в аспірантурі.

Передбачається, зокрема, що вони в майбутньому мають бути готовими стати компетентними фахівцями, керівниками підприємств, установ та організацій й їх структурних підрозділів тощо.

З врахування цього аналізу, автор цих рядків запропонував, розглянути можливість включення до програми окремих додаткових дисциплін, зокрема з: охорони природи та заповідної справи; правових засад ведення лісового господарства; основ сталого управління лісами (в контексті Протоколу про стале управління лісами до Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат); із впровадження природозберігаючих технологій в лісовому господарстві.

Важливо, що активно підтримала цю ідею керівниця експертної групи Олександра Климчук, яка пообіцяла внести ці пропозиції розробникам програми для впровадження.

До цих ідей схвально віднесли також рецензенти програми кандидат технічних наук, старший науковий співробітник Володимир Коржов (Український науково-дослідний інститут гірського лісівництва імені П. С. Пастернака) та директор природного заповідника «Горгани» Ярослав Петрашук.

Федір ГАМОР.

МИСТЕЦЬКІ ДІАЛОГИ ОСЕНІ

● ВИСТАВКА

Володимир Руснак виніс на огляд глядачів професійно виконані твори. Серія «Натюрморти», за своїм станом нагадує «день та ніч», а стиглі, барочно-наповнені соковиті квіти, складають справжню осінню рапсодію. В доповнення класично-оформленим творам, виставлені чудові акварелі – сучасна техніка живопису. Зображена природа Закарпаття у різних періодах часу.

Тетяна – представила власний творчий арт-проект «Осінь КБЗ». Це рухома композиція з експресивних акварельних та графічних нарисів, що нагадують маленькі візуальні сторінки осіннього настрою заповідника: стежки, дерева, гірські масиви, які часом перетворюються на фантастичні образи.

Виставка стала ще одним підтвердженням того, що співтворчість природи й людини здатна надихати, розвивати та приносити благо нашому краю.

Нехай ця взаємодія та спільна творчість відкриває нові горизонти для збереження і примноження культурної та природної спадщини Карпат.

Тетяна ХАНГАЛД'ЯН-РОМАНОВА,

технік-лаборант ботанічної лабораторії.

Золота осінь щедро обдарувала Закарпаття теплом, гарним врожаєм соковитих фруктів, корисними овочами. Вівці задоволені і ситі, повернулись у свої теплі оселі. І цього року особливо вражає природа буянням своїх кольорів: від вогняних, яскравих до сфумато-спокійних осінніх фарб. «Природа-художник» – казав видатний майстер минулого століття Леонардо да Вінчі.

Таку красу неможливо оминати митцям пензля, тому саме вона надихнула художників Рахівщини на участь у виставці «Мистецькі діалоги»,

що відкрилась 7 листопада 2025 року в Рахівському будинку культури.

Експозиція з нагоди Дня працівника культури об'єднала роботи як відомих майстрів міста – Анни Волошин, Михайла Ворохти, Василя Зейкан, Магдаліни Довганюк, Ольги Годинко-Лашти – так і талановитої молоді: Ольги та Наталі Ворохти й інших авторів.

Гідно представили мистецьке об'єднання «Срібна палітра» і співробітники Карпатського біосферного заповідника – Володимир Руснак та Тетяна Хангалд'ян-Романова.

ПОДОРОЖ УЧНІВ ЯСІНЯНСЬКОГО ЗЗСО №2 ДО КБЗ

Учні Ясінянського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів №2 завітали до Карпатського біосферного заповідника, де відвідали Музей екології гір та історії природокористування в Українських Карпатах.

Під час екскурсії школярі дізналися про унікальний світ гірської природи, рідкісні види тварин і рослин та почули цікаві історії про життя людей у Карпатах.

Особливу увагу привернули діорами, що відтворюють лісові екосистеми, і старовинні предмети побуту горян.

Після відвідин музею діти взяли участь у веселих іграх на природі. Спершу вони грали у гру «Перестрибни річку», де з дерев'яних шайб утворили «бе-

реги» і уявляли, що долають гірський потік. Потім – у гру «Парашут», під час якої виконували рухи за командами: піднімали хвилі вітру, ховалися від дощу та ловили сонячні промені.

Завершили забави вправою з м'ячем – намагаючись злагоджено перекотити його до центру парашута.

На завершення школярі вирушили на пікнік до альтанки біля «Водоспаду здоров'я», насолоджуючись мальовничими краєвидами й чистим гірським повітрям.

Такі поїздки надихають пізнавати й берегти красу рідних Карпат!

Аліна ТОМЕНЮК, провідний фахівець з екоосвіти.

● ЕКООСВІТА

«РОСЛИНА МІСЯЦЯ»: КАЛЕНДАР, ЩО ВІДКРИВ СЕРЦЕ ПРИРОДИ КАРПАТ

Створення циклу публікацій «Рослина Місяця» стало не просто інформаційним проектом Карпатського біосферного заповідника (КБЗ), а справжньою освітньою ініціативою, покликаною відновити зв'язок громади з унікальним біорізноманіттям високогір'я.

Протягом року на нашій інтернет-сторінці у Facebook ми знайомили читачів із символами флори, щомісяця розкриваючи їхнє наукове, культурне та екологічне значення.

Ідея полягала у створенні доступного та цікавого контенту на базі глибоких наукових знань, накопичених у КБЗ. Читачам щомісяця пропонувалася історія про одну, найбільш актуальну для цього періоду, рослину. Головною метою було не лише показати унікальність карпатської флори – від найвищих вершин до заплавлених луків, але й підвищити екологічну свідомість, акцентуючи увагу на охоронному статусі багатьох видів. Зокрема, йшлося про такі рідкісні рослини, як Білотка альпійська (Едельвейс), Рододендрон східнокарпатський, Шафран банатський та ін.

Окрім наукових даних, ми розкривали народні назви, легенди та традиції, пов'язані з цими рослинами, поглиблюючи культурний зв'язок з природою.

У цьому календарі рослини виступали як «живі індикатори». Кожен місяць приносив нову історію: рослини весни та літа розповідали про активне цвітіння, багатство полонин та необхідність обережного ставлення до рекреації. Рослини осені, як-от Пізньоцвіт осінній та Шафран банатський, акцентували увагу на унікальних циклах життя видів, які цвітуть після відмирання листя, а також нагадували про гостру потребу захисту від браконьєрського збору. Листопад та грудень, присвячені Модрині європейській та Ялині звичайній, символічно завершили цикл, підкреслюючи економічну та культурну цінність вічнозелених і листопадних хвойних порід.

Публікації «Рослина Місяця» перетворили наукову діяльність Заповідника на захопливий річний цикл, зробивши охорону природи ближчою та зрозумілішою для кожного.

Вони не тільки надали читачам цікаву і структуровану інформацію, але й стали важливим інструментом у взаємодії з громадськістю та чітко донесли ключову думку: багатство Карпат є невіддільним від їхнього біорізноманіття, і кожен з нас несе за нього відповідальність.

Алла КОЗУРАК.

Вітаємо!

Ювілеї відзначили у листопаді-грудні:

Василь Іванович МЕЛЬНИК – природоохоронник VI розряду ПНДВ «Долина нарцисів» ім. В. Комендаря;

Тетяна Іванівна МАЦОЛА – прибиральник службових приміщень Широколужанського ПНДВ;

Віталій Тихонович МАРКУШЕВ – інспектор з охорони природно-заповідного фонду I категорії Рахів-Берлибаського ПНДВ;

Василь Іванович БОДНАР – тракторист відділу ТЕО;

Марія Миколаївна КОСТЯК – провідний бухгалтер відділу БО та ФЗ.

Хай будуть з вами здоров'я та сила,
Хай доля буде ласкава і щира!
Щоб ніколи не знали ви втоми!
Хай мир і злагода будуть у домі,
Хай Господь дарує надію й тепло
На довгі літа, на щастя й добро!

Захисник:

Андрій Павлович ЛАВРЮК – інспектор з охорони ПЗФ I категорії Рахів-Берлибаського ПНДВ.

Бажаємо здоров'я, добра, довголіття,
Хай вистачить щастя на ціле століття,
Хай світлою буде життєва дорога,
Любов – від родини і ласки від Бога!

Адміністрація заповідника.

КБЗ ВІДВІДАЛО КЕРІВНИЦТВО WWF-УКРАЇНА

● РОБОЧІ ВІЗИТИ

На днях відбулася зустріч адміністрації Карпатського біосферного заповідника (КБЗ) з представниками Громадської спілки «Всесвітнього фонду природи Україна» (WWF-Україна).

Нашу установу представляли директор Микола Рибак і заступник начальника відділу науково-дослідної роботи і міжнародної співпраці Василь Покин'єв, а WWF-Україна – виконавча директорка Тетяна Рябокін, директорка з природоохоронної роботи та ініціатив з відновлення України Валерія Коломієць, керівник напрямку «Рідкісні види» Тарас Ямелинець і менеджерка з комунікацій напрямку «Рідкісні види» Тетяна Турлік'ян.

Нагадаємо, що Всесвітній фонд природи WWF – одна з найвпливовіших природоохоронних організацій у світі, що нараховує понад 5 мільйонів прихильників і має представництва у більш ніж 100 країнах світу. Не є виключенням і Україна.

Місія WWF полягає в тому, щоб зупинити деградацію природних систем планети та побудувати майбутнє, у якому людина житиме в гармонії з природою.

Основні напрями, у яких працює WWF, – охорона лісів, прісноводних водойм, морів та океанів, збереження видів флори та фауни, мінімізація використання токсичних речовин, зміна клімату.

В Україні WWF реалізує проекти щодо збереження найцінніших природних лісів України;

• повернення до природного стану прісноводних екосистем України, зокрема шляхом відновлення вільних течій річок і водно-болотних угідь;

• вивчення та охорони оселищ осетрових риб, а також моніторингу та збереження великих хижаків у Карпатському й Поліському регіонах.

Враховуючи, що на території КБЗ охороняються значні масиви пралісів і старовікових лісів, низка водно-болотних угідь міжнародного значення (Рамсарські угіддя) і життєздатні популяції великих хижих ссавців, саме вони й стали основними темами перемовин.

На зустрічі обговорювалися можливі напрями співпраці, зокрема в рамках реалізації спільних проектів, щодо:

• вивчення і збереження пралісів і старовікових лісів;
• забезпечення ефективного моніторингу стану популяцій великих хижих ссавців;
• підтримки лучних екосистем Рамсарського угіддя «Долина нарцисів» тощо.

Досягнуто домовленості про налагодження постійних комунікацій та обміну інформацією між Карпатським біосферним заповідником і WWF-Україна, а також щодо укладання відповідного Меморандуму про співпрацю.

Підсумком зустрічі стала екскурсія на територію Трибушанського природоохоронного науково-дослідного відділення Карпатського біосферного заповідника, в ході якої гості нашої установи відвідали Географічний центр Європи і форелеве господарство, а також ознайомилися з місцевими лісовими екосистемами.

Василь ПОКИН'ЄВЕВ, заступник начальника відділу науково-дослідної роботи та міжнародної співпраці.

ЩИРІ СПІВЧУТТЯ

Колектив нашої природоохоронної установи приносить щирі співчуття з приводу неоправданої втрати чоловіка – Ганні Іванівні Беловій, головній бухгалтерці – начальниці відділу бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Генадій Юрійович Белов закінчив Львівський політехнічний теплоенергетичний інститут, спеціальність інженер-теплоенергетик.

Розпочав свою трудову діяльність у Карпатському біосферному заповіднику на посаді провідного фахівця відділу господарсько-технічного забезпечення та ремонтно-будівельних робіт з 2010 року.

З 2016 року був начальником транспортно-енергетичної дільниці та з 2019 року переведений на посаду начальника відділу господарсько-технічного забезпечення та транспортного обслуговування, пізніше переведений на посаду провідного фахівця відділу господарсько-технічного забезпечення та ремонтно-будівельних робіт.

За час своєї роботи у нашій установі зарекомендував себе як відповідальний, компетентний працівник, який користувався повагою у колективі.

Добрий спомин та світла пам'ять про Генадія Юрійовича Белова назавжди залишиться у серцях рідних та близьких.

Спочивайте з Богом. Вічна пам'ять.

ТУРБОТА ПРО ДИКУ ПРИРОДУ

● ЕКООСВІТА

У Лужанському ЗЗСО I-III ступенів для учнів 5–6 класів відбулися два пізнавально-ігрові уроки, під час яких діти поринули у світ карпатської фау-

ни та вивчили, чому збереження дикої природи є спільною справою кожного з нас.

Школярі активно брали участь у вікторинах, логічних вправах, екологічних іграх – завдання були побудовані так, щоб заохотити дітей мислити, аналізувати та краще розуміти складні взаємозв'язки у природі.

Особливої теплоти заходу надала лялькова вистава «Як звірята ліс врятували», яку учні підготували та продемонстрували самостійно. Вона стала символом того, як творчість здатна оживити екологічні ідеї та зробити їх ближчими для юних глядачів.

Зустріч подарувала школярам не лише нові знання, а й відчуття причетності до великої справи – збереження унікальної природи Карпатського біосферного заповідника.

Карпатський біосферний заповідник продовжує екопросвітницьку діяльність і запрошує заклади освіти до співпраці.

Формуймо екологічно свідому молодь разом – починаючи з маленьких кроків, що ведуть до великих змін.

Аліна ТОМЕНЮК.

ДЕРЕВА-ВЕЛЕТНІ ЗАПОВІДНИКА

Велетенські дерева, які є справжньою окрасою заповідних лісів, вражають відвідувачів та надихають митців. Однак, не лише їхні розміри засторожують. Біля старезних гігантів, які є живими свідками історії, людина наповнюється енергетикою та спокоєм.

З метою обліку таких дерев, у Карпатському біосферному заповіднику розроблена і втілюється спеціальна Програма робіт, на виконання якої упродовж червня-листопада поточного року проведено обстеження лісів Угольського, Широколужанського, Верхньо-Тересвянського та Груниківського відділень заповідника.

У межах обстежуваної території обліковано 73 дерева-велетні, з яких 27 дерев виявлено в Угольському, 20 – в Широколужанському, 15 – у Верхньо-Тересвянському та 11 – в Груниківському ПНДВ.

Серед них найбільші за діаметром на висоті 1,3 м:

• Бук лісовий – діаметр 173 см (Угольське ПНДВ, кв. 11 вид. 11, 760 м н.р.м.). Це безумовно претендент до внесення в Книгу рекордів України!;

• Ялиця біла – діаметр 128 см (Верхньо-Тересвянське ПНДВ, колишнє Усть-Чорнянське лісництво, кв. 3 вид. 22, 950 м н.р.м.);

• Ясен звичайний – діаметр 124 см (Угольське ПНДВ, кв. 3 вид. 14, 844 м н.р.м.);

• Клен-явір – діаметр 112 см (Верхньо-Тересвянське ПНДВ, колишнє Усть-Чорнянське лісництво, кв. 20 вид. 2, 1183 м н.р.м.).

Обліки продовжуються і на території решти відділень заповідника. Переконані, що результати їх нас ще здивують новими рекордами!

Михайло БІГУН, провідний інженер лабораторії лісознавства.

● ДОСЛІДЖЕННЯ

ЖИТИ в ГАРМОНІЇ З ПРИРОДОЮ!
Вісник
КАРПАТСЬКОГО БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА
РЕГІОНАЛЬНА ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА

Контактні телефони: (03132) 2-21-93, 2-29-14.
Електронна пошта: cbr-rakhiv@ukr.net
<https://kbz.in.ua>
Засновник і видавець:
Карпатський біосферний заповідник.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
вул. Красне Плесо, 77,
а/с 8, м. Рахів, 90600,
Закарпатська обл.

РЕДКОЛЕГІЯ:
Федір Гамор (шеф-редактор),
Микола Рибак,
Богдана Москалюк,
Юрій Беркела,
Наталія Савляк (верстка),
Олег Борик.

Відповідальність за достовірність фактів
несе автор.

Газету віддруковано: ФОП Федченко С.В.,
61070, вул. Чкалова, б. 32-А, кв. 32, м. Харків
Тираж – 1000 примірників.

Рішенням Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення від 21.03.2024 №894, газета внесена до Реєстру суб'єктів у сфері медіа, ідентифікатор R 30-04004